

skyttelsestolden og Finanstolden. Alligevel erkendte vi, at Toldloven af 1908 bragte en Række ikke uvæsentlige Fremskridt. Derfor stemte vi for den i Modsætning til det radikale Venstre, der — ganske vist noget i Modstrid med sin Repræsentants Holdning i Fællesudvalget — ved den endelige Afstemning i Salen undlod at stemme, fordi de ikke syntes. Loven gik vidt nok. Vi mente heller ikke, den gik vidt nok; for saa vidt vare vi enige med de Radikale, men den bragte dog saadanne Fremskridt, ikke mindst Kultoldens fuldstændige Afskaffelse i 1913 og forskellige andre, at vi mente at kunne forsvare at stemme for den. Derfor have vi Part i den. De Radikale kunne sige: Vi have ingen Part i Toldloven af 1908, thi de undlod at stemme. I aller sidste Øjeblik indtog de faktisk det Standpunkt at undlade at stemme, skønt deres Ordfører i Fællesudvalget faa Timer i Forvejen havde erklæret, at han vilde stemme for Loven, og i sin Motivering erkendte, at han godt kunde have gjort det. Vi Socialdemokrater derimod have Part i Toldloven af 1908, og det vedkende vi os fuldt ud, vi staa fuldt ud til Ansvar derfor, overfor hvem der vil drage os til Ansvar. Derfor gør det os saa meget mere ondt, at man nu paa et saa indgribende Punkt vil røre ved denne Toldreform, og derfor have vi saa meget større Ret til at protestere mod dette Angreb fra deres Side, som sammen med os vare med til at vedtage denne Toldreform og naturligvis vedtage den som et Hele, hvor det ene var affasset efter det andet, og hvor en hel Række Ændringer i de forskellige Dele af Toldloven netop hang sammen med Kultoldens Nedsættelse og fuldstændige Afskaffelse i 1913. Naar man nu angriber Toldloven ensidig paa et enkelt Punkt, medens man lader alt det andet blive staaende uforandret, maa vi kalde det et Brud paa Tro og Love, et Brud paa vedtagne Forudsætninger.

Det er højst interessant at se den Skiften, der nu synes at have fundet Sted i Toldspørgsmaalet baade fra Venstrefertallets, fra Højres og det radikale Venstres Side, men glædeligt er det ikke. Det glædeligste er maaske det Standpunkt, som Højres Ordfører nu indtager, thi vi huske godt — og den højtærede Finansminister og den ærede Ordfører for Venstrefertallet have Ret til at drille Højre dermed — hvor ringe Vægt Højre i 1908 lagde paa Kultoldens Nedsættelse og endelige Afskaffelse i 1913. Vi huske meget godt de Adresser fra forskellige industrielle Virksomheder, der kom til Fællesudvalget, og

hvori det var regnet ud i Kroner og Øre, hvor lidt den betød, at det var ingenting, og at Toldbeskyttelsens Nedsættelse betød uendelig meget mere. Vi fra vor Side protesterede derimod og sagde til Industriens Indehavere: Det er en stor Dumhed, I her begaa; den kan en Gang komme til at hævne sig paa jer. Nu kommer det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) og regner ud, at det virkelig betyder noget, at det er en meget væsentlig Del af Omkostningerne for en stor Del af vor Industri. Nu kommer han og giver os Ret, men desavouerer de tolv Adresser, der i 1908 kom fra mange Industrier, og afslører derved, at det for en stor Del var Hykleri og Humbug al den Agitation mod Toldreformen, som adskillige af Industriens Mænd vare med til i Aarene forud for 1908. Det glæder os for saa vidt, at det ærede Medlem indrømmer det forløjede i hele den Agitation, der den Gang førtes fra Industriens Side. Det bekræfter yderligere for os Socialdemokrater, hvor rigtigt og forsvarligt det var, at vi stemte for den Toldreform, skønt den i mange Henseender ikke tilfredsstillende os.

Men samtidig med, at det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds svinger bort fra 1908 og nu lægger den største Vægt paa den Told, som han og hans Meningsfæller den Gang ansaa for ret betydningsløs, hører jeg til min største Overraskelse og til min største Beklagelse, at det ærede Medlem for Horsens Landkreds, den ærede Ordfører for Venstrefertallet (P. Th. Nielsen), staar op her og siger, at Kultoldens Afskaffelse væsentlig har Betydning for de store Aktieselskaber. Det er altsaa Slagordet, hvormed man ude i Landet skal motivere, at man bevarer for 5 Millioner Kr. indirekte Skat, som hele Rigsdagen en Gang har været med til at afskaffe! Det skal hedde, at det kun har Betydning for Aktieselskaberne. Jeg har allerede sagt, at Aktieselskabernes Produktionsfordyrelse kommer hele Befolkningen til Skade. Saa sagde det ærede Medlem, at der for de smaa Forbrugere ikke blev Tale om, at denne Nedsættelse kunde betyde stort, samtidig med, at han sagde, at det glædede ham, at man nu fra mange Sider — jeg synes, han adresserede denne Henvendelse til vort Partis Ordfører — anerkendte, at Toldlovens Nedsættelser virkelig betød noget ogsaa for de smaa Forbrugere. Ja, det er det Standpunkt, vi fra vor Side altid have hævded, og som jeg hævdede under Toldforhandlingerne som vort Partis Ordfører, og som vi i Agitationen have